

Vergaderjaar 2006–2007

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 217

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 14 mei 2007

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), ondervoorzitter, Schreijer-Pierik (CDA), voorzitter, Atsma (CDA), Van Gent (GroenLinks), Poppe (SP), Waalkens (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Jager (CDA), Ormel (CDA), Koopmans (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), De Krom (VVD), Samsom (PvdA), Roefs (PvdA), Neppéus (VVD), Jansen (SP), Jacobi (PvdA), Cramer (ChristenUnie), Koppejan (CDA), Graus (PVV), Vermeij (PvdA), Zijlstra (VVD), Thieme (PvdD) en Polderman (SP).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Mastwijk (CDA), Ten Hoopen (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Luijben (SP), Tang (PvdA), Bokestijn (VVD), Bilder (CDA), Biskop (CDA), Koşer Kaya (D66), Van Leeuwen (SP), Dezentjé Hamming (VVD), Eijssink (PvdA), Depla (PvdA), Van Baalen (VVD), Kant (SP), Blom (PvdA), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Agema (PVV), Kuiken (PvdA), Ten Broeke (VVD), Ouwehand (PvdD) en Lempens (SP).

² Samenstelling:

Leden: Atsma (CDA), Van Bommel (SP), ondervoorzitter, Van der Staaij (SGP), Waalkens (PvdA), voorzitter, Van Baalen (VVD), Ormel (CDA), Wolfsen (PvdA), Spies (CDA), Van Velzen (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Jan Jacob van Dijk (CDA), Dezentjé Hamming (VVD), Irrgang (SP), De Roon (PVV), Bokestijn (VVD), Pechtold (D66), Ten Broeke (VVD), Peters (GroenLinks), Gill'ard (PvdA), Jasper van Dijk (SP), Thieme (PvdD), Besselink (PvdA) en Wiegman-van Meppelen Scheppink (ChristenUnie).
Plv. leden: Çörüz (CDA), De Wit (SP), Van der Vlies (SGP), Heerts (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Haverkamp (CDA), Ferrier (CDA), Lempens (SP), Jules Kortenhorst (CDA), Jan de Vries (CDA), Teeven (VVD), Roemer (SP), Wilders (PVV), Nicolai (VVD), Van der Ham (D66), Van der Burg (VVD), Duyvendak (GroenLinks), Crone (PvdA), Van Leeuwen (SP), Ouwehand (PvdD), Voordewind (ChristenUnie) en Kuiken (PvdA).

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit¹ en de vaste commissie voor Europese Zaken² hebben op 11 april 2007 overleg gevoerd met minister Verburg van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over:

- **de brief van de minister van LNV van 29 maart 2007 met het verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 19 maart 2007 (21 501-32, nr. 204);**
- **de brief van de minister van LNV van 6 april 2007 met de geannoteerde agenda van de Landbouw- en Visserijraad van 16 en 17 april 2007 (21 501-32, nr. 207);**
- **de brief van de minister van LNV van 22 maart 2007 over handhavingsstrategie Europese Commissie transport dieren (21 501-32, nr. 200);**
- **de brief van de minister van LNV van 5 april 2007 met stand van zaken Bluetongue;**
- **de brief van de minister van LNV van 27 maart 2007 over hervorming marktordening groenten en fruit (21 501-32, nr. 202);**
- **fiche richtlijn teeltmateriaal voor fruitgewassen (brief van de staatssecretaris voor EU-zaken van 23 maart 2007; 22 112, nr. 507, fiche 10);**
- **fiche verordening voorschriften groenten- en fruitsector (brief van de staatssecretaris voor EU-zaken van 16 maart 2007; 22 112, nr. 503, fiche 1);**
- **fiche verordening GMO granen en wijziging financiering interventies (brief van de staatssecretaris voor EU-zaken van 16 maart 2007; 22 112, nr. 503, fiche 2);**
- **fiche mededeling werkgelegenheid in plattelandsgebieden: de banenkloof dichten (brief van de staatssecretaris voor EU-zaken van 16 maart 2007; 22 112, nr. 503, fiche 3);**
- **de brief van de minister van LNV van 20 maart 2007 met reactie op rapport Greenpeace inzake illegale aanvoer van kabeljauw in de Eemshaven «Vispiratenparadijs Nederland» (30 195, nr. 20);**
- **de brief van de minister van LNV van 20 maart 2007 met reactie op rapport Greenpeace over gevolgen handels-**

liberalisering voor visbestanden en de voedselvoorziening in ontwikkelingslanden «Trading Away Our Oceans» (21 501-32, nr. 201);

- **fiche mededeling beheer diepzeebestanden (brief van de staatssecretaris voor EU-zaken van 23 maart 2007; 22 112, nr. 507, fiche 9);**
- **evt. nieuwe fiches;**
- **stand van zaken WTO-onderhandelingen;**
- **versterking van het vertrouwen van autoriteiten en consumenten in de afhandeling en de verwerking van landbouwproducten, waaronder transport van dieren naar derde landen.**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

De **minister** deelt mee dat de stand van zaken van de WTO-onderhandelingen en de versterking van het vertrouwen van autoriteiten en consumenten in de afhandeling en de verwerking van landbouwproducten, waaronder het transport van dieren naar derde landen, aan de agenda van de komende Landbouw- en Visserijraad zijn toegevoegd.

Vragen en opmerkingen uit de commissies over de Landbouwraad

Mevrouw **Thieme** (PvdD) vindt het positief dat de minister het opnemen van non-trade concerns in het WTO-landbouwakkoord stimuleert.

- Wanneer wordt onderhandeld over het nieuwe landbouwakkoord en wanneer wordt het verwacht? Hoe wil de minister haar standpunten over dierenwelzijn aan de WTO-onderhandelaars kenbaar maken?
- Vanaf 7 maart geldt opnieuw de ophokplicht voor kippen in de biologische sector en in de vrije uitloopsector, omdat de vogeltrek gevaar voor vogelgriep zou kunnen opleveren. Onderzoek van SOVON wijst echter uit dat de ziekte vooral via handelsstromen wordt verspreid.
- Is het sanctiesysteem zodanig dat ook tijdens transporten in Rusland dierenleed is uit te bannen?

De heer **Waalkens** (PvdA) wil dat de Landbouwraad aandacht besteedt aan de dramatische gevolgen van de klimaatverandering voor onder andere Europa en de ontwikkelingslanden.

- Wat zijn in het kader van de hervorming van de marktordening op het terrein van groenten en fruit de argumenten tegen crisesfinanciering?
- Aviaire influenza is een blijvend gevaar voor pluimvee en mensen. Hij is dan ook voorstander van het paraat houden van snelle, deskundige interventieteams. Schade-uitkeringen aan bedrijven met besmette dieren hebben niet zijn voorkeur, omdat de hygiënemaatregelen dan in de toekomst ook niet zullen worden nageleefd.
- Het is belangrijk om los te komen van productiearealen die alleen voor interventie van maïs en granen worden geteeld. Wat zijn de consequenties voor de prijsvorming van de granen als die interventie-opkopen niet meer worden gefinancierd?

De heer **Van der Vlies** (SGP) vraagt naar de argumenten voor het afschaffen van de AGF-clausule. In 2003 is juist voor die clausule gepleit, omdat agrariërs anders met behoud van de toeslagrechten eenvoudig zouden kunnen overstappen op de vrije gewassen. Het risico was dat de oorspronkelijke telers van aardappelen, groenten en fruit oneerlijk werden beconcurrereerd. Wil de minister haar standpunt heroverwegen?

- Ten aanzien van de cross compliance is efficiency van belang. De controlesystematiek moet overzichtelijker en de controledruk dient te worden verminderd. Het is belangrijk dat ook het boetesysteem aan de orde komt.

Mevrouw **Snijder-Hazelhoff** (VVD) pleit er in het kader van de cross compliance voor om controles te melden, zodat ondernemers zich op een rondleiding kunnen voorbereiden.

- Wat zijn de plannen voor bodembescherming en de bodemrichtlijn?
- De handel van geitenbokjes naar Spanje ligt stil in verband met het risico op Bluetongue. Kan in overleg met Spanje worden geregeld dat de betrokken dieren direct worden geslacht?
- De export van pluimveemest naar Duitsland ligt ook stil, terwijl daar wordt gezegd dat die mest niet onder de EVOA valt. Is het mogelijk om de formulierenstroom te verminderen en de regelgeving te vereenvoudigen?

De heer **Polderman** (SP) vraagt meer duidelijkheid over de hervorming van de marktordening op het terrein van groenten en fruit en naar de relatie met de WTO-onderhandelingen.

- Wat staat er in de brief ter voorbereiding van de bespreking van de verbetervoorstellen op het punt van de cross compliance?

De heer **Atsma** (CDA) vindt het belangrijk dat de Europese afspraken over dierentransport ook gelden voor transporten naar landen buiten de EU.

- Hoe wil de minister de rol van de ondernemers binnen de cross compliance handhaven? Kan de regelgeving worden vereenvoudigd? Hoe is te voorkomen dat binnen de lidstaten niet uniform wordt gecontroleerd?
- Het is goed dat het boetesysteem eenvoudiger en minder rigide wordt. Hoe is op dat punt uniformiteit te bewerkstelligen?
- De regelgeving ten aanzien van Bluetongue wordt op het ene moment versoepeld en op het andere moment aangescherpt. Dat leidt tot verwarring. Is dat te voorkomen?

Antwoord van de minister

De **minister** antwoordt dat zij ook in de WTO-onderhandelingen pleit voor dierenwelzijn in en buiten Europa. Op 30 juni wordt de eerste onderhandelingsronde afgesloten. Of er een tweede ronde komt, hangt af van het onderhandelingsresultaat.

- Het Nederlandse standpunt is dat de Europese normen voor dierentransport ook buiten de EU moeten gelden. Ook in het overleg met Rusland zal dat naar voren komen. Als lidstaten de afspraken niet nakomen, moeten zij daarop worden aangesproken.
- De landbouwcommissaris zal in de komende vergadering van de Landbouwwaard informatie geven over de laatste ontwikkelingen op het terrein van de vogelgriep.
- In de basisverordening voor graan is voor een aantal graansoorten in een interventiemechanisme voorzien. Met name in Hongarije zijn grote maïsinterventievoorraden ontstaan. De begrotingsgevolgen van de huidige maïsinterventie zullen aanzienlijk zijn als het beleid niet wordt gewijzigd. De Europese Commissie wil het maïsinterventiesysteem onmiddellijk afschaffen, maar het Duitse voorzitterschap stelt voor om een interventieplafond in te stellen voor een periode van maximaal drie jaar en pas daarna het maïsinterventiesysteem af te schaffen. De gevolgen daarvan voor de prijs zijn lastig te voorspellen.
- Een horizontaal communautair gefinancierd crisesfonds ten behoeve van de sector groenten en fruit verdient niet de voorkeur. Het is beter om gebruik te maken van de operationele programma's van de telersverenigingen. Het is goed om zich individueel of collectief te verzekeren tegen schade, maar dat is aan de sector.
- De bepaling voor aardappelen, groenten en fruit van 2003 is ingevoerd om oneerlijke concurrentie te voorkomen tussen akkerbouwers met recht op inkomenssteun en telers van aardappelen, groenten en fruit

zonder die financiële steun. De minister probeert het besluit over die bepaling vooruit te schuiven tot aan de midterm review. Als dat lukt, zal pas na de midterm review, indien dat nodig is, de overgangstermijn aan de orde komen.

- Nederland is steeds voorstander geweest van de cross compliance. Sinds de totstandkoming van het Luxemburgakkoord in 2003 over de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid pleit het voor het eenvoudiger, transparanter en goedkoper maken van het controle- en het kortingensysteem. De Europese Commissie heeft daarvoor begrip getoond. De Kamer ontvangt de voorstellen spoedig.
- De minister heeft de Europese Commissie vragen gesteld over de mestexport en de EVOA. Zij voert tussentijds ambtelijk overleg met de Duitse deelstaten en gaat ook na of het mogelijk is om de regelgeving te vereenvoudigen.
- Nu de knutvrije periode voorbij is, is Spanje bereid om na te denken over nieuwe voorwaarden voor export van geitenbokjes naar dat land, mits er geen nieuwe uitbraken van Bluetongue zijn. Tegen een gereduceerd tarief kunnen geitenbokjes ook in Nederland worden geslacht.
- De lidstaten zitten niet op een bodemrichtlijn te wachten. De Water- en de Nitraatrichtlijn zijn voldoende. Het maken van nationaal en regionaal beleid moet mogelijk blijven.
- Zij is er voorstander van om het IBBC-rapport over klimaatveranderingen op de agenda van de Landbouwrap te plaatsen.
- Het boetesysteem is binnen de EU onderwerp van gesprek vanwege de relatie met de uitvoering van de cross compliance. De inzet van de minister is om naar rato te straffen.

Vragen en opmerkingen uit de commissies over de Visserijraad

Mevrouw **Jacobi** (PvdA) zegt dat de stand van de aal in Europa slechts 1% van het oude niveau is. Wil de minister zich inzetten voor aanpassing van de waterkrachtcentrales?

- Wat is haar reactie op het Nederlandse Beheerplan Aal van november 2006, op het voorstel van de Combinatie van Beroepsvissers en op dat van het Productschap Vis?
- Het aanpakken van de verontreiniging van het rivierwater en het terugbrengen van het dioxinegehalte zijn belangrijk.
- Hoe kan worden gegarandeerd dat er voldoende inspectiecapaciteit is voor controle op de naleving van de afspraken over de Baltische kabeljauw? Wat gebeurt er als bijvoorbeeld Rusland zich niet aan de afspraken houdt?
- Hoe staat de minister tegenover initiatieven om voor visserijproducten een MSC-keurmerk te ontwikkelen? Zou het niet goed zijn om tot een Europees systeem van richtlijnen met minimumeisen te komen?
- Het is belangrijk dat de Europese lidstaten de Europese Commissie aansporen om spoedig met initiatieven voor het diepzeebestand te komen.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD) vindt dat nationale overheden, de EU en de internationale gemeenschap zich meer moeten inspannen om te voorkomen dat er in 2050 wereldwijd een einde komt aan de commerciële visserij. Er moet snel een akkoord komen om de aal in Europa te behouden. Kan en wil Nederland op dat terrein de voortrekkersrol vervullen? Wat wordt er gedaan met de aanbevelingen van wetenschappers?

- Komt er op korte termijn wetgeving ten behoeve van het welzijn van vissen op het moment van de vangst?
- Nederland draagt toch medeverantwoordelijkheid voor de visstand in de Oostzee, al heeft het daar geen vangstrechten?
- Vanaf 1 mei 2007 komen er nieuwe maatregelen om de illegale handel

- in kabeljauw in Nederland tegen te gaan. Wordt de bevestiging van het quotum, de vergunning en het toegestane vangstgebied schriftelijk teruggekoppeld? Is het controleren van tenminste 15% van aanvoer of overladingen voldoende? Vinden de nieuwe inspecties plaats op schepen die bijvoorbeeld op de Noorse zwarte lijst staan?
- Kan de minister haar reactie op het rapport van Greenpeace over de liberalisering van de handel in vis en visproducten in WTO-verband verduidelijken?
 - In VN-verband is een resolutie aangenomen over destructieve visserijpraktijken.
Is er niet een sterkere Nederlandse onderhandelingsdelegatie nodig om de belangen te behartigen?

De heer **Van der Vlies** (SGP) pleit ook voor een integraal politiek akkoord over de aal. In 2002 heeft hij een motie ingediend met het verzoek om bij alle waterkrachtcentrales voorzieningen te treffen. Aan dat verzoek zou worden voldaan. Vangstbeperking kan onderdeel uitmaken van het aalherstelplan maar er zijn ook andere structurele maatregelen nodig, zoals het schoonmaken van rivierbodems en een verbod op de peurvisserij. Mocht het dioxinegehalte van paling te hoog worden, dan zou er in Brussel een derogatieverzoek worden ingediend.

Mevrouw **Snijder-Hazelhoff** (VVD) pleit er in het kader van de aalproblematiek voor om aandacht te besteden aan de goede adviezen van de sector.

- De problematiek van de mosselen staat niet op de Europese agenda. Toch vraagt zij aandacht voor de explosieve groei van Japanse oesters die de mosselen uit onder andere de Waddenzee verdrijven. Ook de vogels worden daarvan de dupe. Welke actie kan worden ondernomen?

De heer **Polderman** (SP) vraagt eveneens om structurele maatregelen om de problemen van de aalvisserij het hoofd te bieden. Het hoge dioxinegehalte vormt een bedreiging voor het voortbestaan van de aal.

- Greenpeace heeft een rapport uitgebracht over het leegvissen van de oceanen. Hoe wordt dat probleem aangepakt? Wat bedoelt de minister met haar opmerking over de handelsliberalisering en het bij de problematiek betrekken van de ketensector?
- Hoe staat het met de schelpdiervisserij voor de kust van Mauretanië?
- Wat vindt de minister van het rapport van Greenpeace over de illegale aanvoer van kabeljauw?

De heer **Koppejan** (CDA) maakt zich ook zorgen over de aal, de betrokken beroepsvissers en de vishandel. Wat wordt bedoeld met een realistisch tijdschema voor de herstelmaatregelen? Welke maatregelen kunnen op korte termijn worden genomen? Zijn er al gesprekken gevoerd met de beroeps- en sportvissers? Wordt het oude Aalcomité weer in leven geroepen? Hij pleit voor stimulering van de aquacultuur en van de restockingprogramma's.

- Zal Natura 2000 geen invloed hebben op de extra vangstbeperkingen?

Antwoord van de minister

De **minister** hoopt dat in de vergadering van dinsdag 17 april 2007 al afspraken worden gemaakt over het op peil brengen en het gezond maken van het visbestand. Ook moeten er op dat terrein wereldwijd afspraken worden gemaakt.

- De kern van het voorstel van de Europese Commissie ten aanzien van de aal is het opstellen van aalbeheerplannen. Nationale aalbeheerplannen moeten uiterlijk op 31 december 2007 bij de Europese

Commissie zijn. Het Aalcomité wordt daarbij betrokken. Zij heeft ervoor gepleit om de uiterlijke aanleverdatum te wijzigen in 31 december 2008. In het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water zal zij aandacht vragen voor de vismigratie en de vispasseerbaarheid bij de waterkrachtcentrales. De maatregelen die niet gericht zijn op de visserij, zoals verbetering van de habitat van de aal en het verminderen van de sterfte bij de waterkrachtcentrales, stelt de minister aan de orde in het kader van de Europese Aalverordening. Op korte termijn gaat een proef van start die betrekking heeft op de visgeleiding ter bevordering van de stroomafwaartse migratie. Er komt een stuk met een aantal scenario's voor een beheerplan dat tot doel heeft de schieraal te beschermen.

- Het traject voor het verminderen van het dioxinegehalte loopt. Op korte termijn krijgt de Kamer antwoord op haar schriftelijke vragen over dit onderwerp.
- In de brief van 5 juli 2006 van de voormalige minister van LNV staat dat het niet wenselijk is om een derogatieverzoek voor de wilde aal te doen. Daarin kan zij zich vinden. Het nationaal beheerplan voor de aal van 2005 is minder omvattend dan datgene wat in de Europese verordening wordt gevraagd.
- Met het nader vast te stellen nationaal aalbeheerplan is het mogelijk om bijvoorbeeld de peurvisserij te verbieden, maar de afweging wordt met de sector gemaakt.
- Met de illegale visserij van kabeljauw in het rapport van Greenpeace wordt niet bedoeld op overtreding van de Nederlandse wet- en regelgeving. Nederland kan de handhaving van door Rusland en Noorwegen gemaakte afspraken dus slechts overlaten aan de bevoegde autoriteiten. Op 1 mei 2007 zal een nieuw Europeesrechtelijk controle-regime in werking treden met de omgekeerde bewijslast als uitgangspunt. De vlaggenstaat moet dan aantonen dat het legaal gevangen kabeljauw betreft. Er is ook op ambtelijk niveau contact gelegd met Russische controleautoriteiten om de uitvoering soepel te laten verlopen. Het is nog te vroeg om iets te zeggen over het controlepercentage.
- De minister is positief over de introductie van de Ecolabeling.
- Met de sector gaat zij na of er een oplossing is te vinden voor het probleem van de Japanse oesters die de mosselen verdrijven.

Toezegging

- De Kamer ontvangt zeer binnenkort de brief aan de Europese Commissie over voorstellen op het punt van de cross compliance.

De voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Schreijer-Pierik

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Waalkens

De griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Van Leiden